

BUDA-PESTA

20 April. st. v.

2 Maiu st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a Havas nr.1.

Nr. 16.

Anulu XI.

1875.

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

A s r a e l u .

Amicii mei, e dulce a v'ostrea mangaere !
 Cá unu balsamu adorme cumplit'a mea dorere
 Dar candu se redescépta, cá sierpele lovitu,
 Ea mi-sfasie sinulu plapandu multu mai cumplitu.
 Lasati-me in pace, lasati-me sè plangu,
 Si doru, si chinu, si gemetu, in peptu-mi sè le stringu.
 Adi nu mai e potintia sè afiu vindecare
 D'asemenea dorere, de cruntele ei ghiare,
 De câtu atunci caudu bradulu, suflatu de asprulu
 ventu,
 Va suspiná cá cobeá pe tristulu meu mormentu.

Candu am perdutu credinti'a, ce vreti sè facu in
 lume ?

Sè pribegescu in nópte cá umbr'a fara nume ?
 Credintia, Datoría, voi singure faceti
 Sè suferimu Calvarulu acestei aspre vieti ;
 Faci'a v'ostrea santa, indata ce se stinge,
 Unu intunerecu sumbru totu sufletulu incinge.
 Abandonatu d'a v'ostrea conducatoría stea,
 Fatalitatea 'ntinse a supra-mi man'a sa ;
 Simtitu-am adierea-i treptatu cum oflesce
 Edemulu de fiori albe ce 'n sufletu infloresce ;
 Simtitu-am apasarea-i cá cum m'ar fi isbitu
 Alu resbunarii angeru cu trasnetulu cumplitu.

Amicii mei, d'atuncea simtiu negru golu in sufletu
 Si sierpii indoielei miscandu plapandu-mi cugetu.

Dorerca si desgustulu ce simtiu acum de viétia,
 S'a 'ntinsu pe alu meu sufletu cá unu lintiolu de
 ghiatia,
 S'a amortitu intr'insulu totu ce e puru si santu,
 In câtu adi simtiu in mine abisu-unui mormentu.
 Urechí'a catra sinu-mi inclinu câte odata,
 Sperandu s'audu o voce, cá-mi dice : „Éta! Éta!
 „Tu nu ai moritu inca!“ Dar vai! n'audu nimicu
 De câtu cá risu sarcasticu, alu inimei ticu-ticu.

Vrëndu a umplé abisulu noptosu ce e in mine,
 Acelu abisu ce lasa credinti'a dupa sine,
 Ce n'am svirlitu intr'insulu! Dar nu i-am datu de
 fndu.

Multu mai facilu se umple Atlanticulu profundu,
 De câtu unu sufletu care credintia nu mai are :
 Multu mai facilu se 'nfrèna a m'ariloru turbare,
 De câtu ai indoielei sierpi vii ce muscu mereu,
 Precum odinióra muscau din Prometeu
 Vulturii lui Jupiter. Asemenea viétia
 E unu blastemu ce face p'uuu demonu chiar de 'n-
 ghiatia.

Cá sè infrènu dorerca o di, ce n'am facutu !
 Campiile gandirei mereu le-am strabatutu.
 A omului problema, a sufletului sórta
 Am cercetatu : abisulu in negur'a lui pórta
 Ascunsa veritatea si scopu-mi pe pamentu.

Totu ce-am aflatu, e lamp'a ce arde la mormentu!
Nemultiimitu atuncea mi-am blastematu fiinti'a,
Pe cei ce mi-au datu dile, dar vai! nu si credinti'a
Cà n'asi fi jocaria a órbei intemplari,
A unui dieu ce ride de lacrimi si oftari.

Dar cine sè esprime dorerea fara nume
Ce am simtitu atuncea, candu am vediutu in lume,
Cà vieti'a e o scena in care jocu mereu
Comediani cu nume de Bine si de Reu,
Si unde celu din urma victori'a repórta,
Cà-ci astu-felu o voiesce nestramutat'a sórta!
Acele mari cuvinte ce lumea carmuiescu,
Sciti óre ce sunt ele? Sciti voi ce pretiuescu?
Virtutea e o masca; moral'a, o himera;
Credinti'a e sclavia; religi'a, vipera!
Vediutu-am mersulu lumei vai! si am intielesu,
Cà ea se misca numai din crudulu interesu.
Unu dieu adóra lumea si lui mereu se 'nchina
Si angerii din ceruri, si ómenii din tina.
Din sinulu lui se nasce acelu sublimu amoru
De patria, de sange, de legi, de Creatoru.
Lui, toti i se inchina: martirulu si eroulu,
Soci'a si amant'a, parintele si fiulu.
Acesta-i Egoismulu, uniculu Domnedieu
Ce lumea o governa eternu cu sufulu seu.
Lui dar i se cuvine a lumei adorare,
Lui candeli si tamáie sè fume pe altare,
Lui fruntea sè se 'ncline, lui imne sè cantati,
Cà-ci pe adeveratulu Iehova-lu laudati.

Aci ajunsu cu mintea m'am desgustatu de mine,
De Dumnedieu, de lume, de totu ce e in fine,
Si cá sè 'necu desgustulu, setosu m'am aruncatu
In bratiile placerei. Mereu am cautatu
Cà sè-mi sfaramu argilulu, o misera fiintia,
Spre a curmá odata acésta esistintia
In care vai! nu afu de câtu veninu amaru.
Nu vren cá pan' la drojdii sè beu acestu paharu.
Candu sufletulu in mine strigá, dorindu amóre,
In bratiile bacantei, in cup'a spumatóre
Am vrutu sè-i innecu vócea. Candu elu cerea unu
dieu

La care sè se 'nchine, atunci isbindu mereu
Cu desperare sinu-mi, in sumbrele altare
Am alergatu; acolo cadeam cu turburare
La santele icóne! Dar tóte in desiertu,
Cà-ci rugele pióse, alu imueloru concertu,
Religiós'a pompa, vai! chiar si suvenirea
Cà am crediutu odata, nu-mi mai miscá simtirea.
Nesimtitoru cá pétr'a de care mi-isbiam,
Ardiend'a frunte, ochii in susu i indreptam,
Si nu vedeam nimica de câtu unu ceriu d'arama,
Si-unu idolu surdu pe care in vanu aci lu-chiama
Stupidulu omu in ventulu doreriloru perdutu.

O radia de credintia ah! de s'ar fi potutu
Acum sè mai lucésca in calea vietii mele,
Spre ea sè inaltiu rug'a in viforile rele,
O stea conducatória, asiu dá . . . dar vai! ce dicu?
Aci, in ceriu, in iaduri, eu nu mai am nimicu.
Am sfaramatu idolulu, crediendu cà veritatea
Mi-va redá balsamulu ce dà divinitatea.

Cum asiu voi acuma copilu cá sè mai fiu!
Atunci vedeam in ceriuri pe Domnedieu celu viu,
Cum adi unu meru de auru si rumenitu de sóre
Lu-vediu cà mi-suride din frundi'a plangatóre.

Amicii mei, acuma vedeti cà nu mai sunt
De câtu unu mortu ce umbla sè afie unu mormentu.
Vreti voi a mea scapare? Aflati-mi o femeia
Frumósa si matura, p'alu carei chipu schinteia
Amorulu, voluptatea si rodiu 'nfloritu,
Cum mi-a placutu sè fia femeia ce-am doritu:
Vestala in iubire, bacanta in placere,
Cu sufletulu de fiacari, cu inim'a de miere.
Aflati-o si puneti-o sè-mi cante la claviru
Din ariele cari m'arunca in deliriu;
Si-atunci candu alu meu sufletu n'o mai simti do-
rere,
Candu, farmecatu d'armonii, de gratii, de placere,
Va tremurá ferice, atunci candu ochii mei
S'oru desfetá cu sete de carmenile ei, —
Atunci unu glontiu in frunte si creeri sè-mi sara.
Dandu dracului o viéta atát'a de amara!
Gr. H. Grandea.

Unu tigru bengalicu.

— Comédia in unu actu dupa Randolf. —

(Urmare.)

SCEN'A XII.

Cei de susu si *Cretiulescu*.

Cretiulescu. (Vine prin usi'a din fundu; a parte.) Vai de mine! mi-am uitatu aici bastonulu, si veduv'a mea —

Aurelia. si *Marióra*. Hah!

Forfecariu. Ce s'a intemplat?

Cretiulescu. (A parte.) Alei! éta talhariulu, éta tigrulu bengalu!

Forfecariu. (A parte.) Serafimulu a ratecitu prin salonulu meu!

Aurelia. (Incetiu catra Cret.) Neci unu cuventu!

Marióra. (Asemenea.) Taci cá pescele!

Cretiulescu. (A parte.) Ce vedu? . . . Bastonulu meu e la tigrulu acest'a si eu amblu cá calulu dracului dupa elu!

Forfecariu. Pasiesce mai aprópe, dle!

Cretiulescu. Ce bunétia! (A parte.) Unu adeveratu tigru bengalicu!

Marióra. (A parte.) Acum o se urmeze tresnete si fulgere din tóte partile!

Aurelia. (A parte.) Pecatele mele!

Forfecariu. (A parte.) Bine, cà-su la mine pistólele, cà-ci asié n'am neci o frica de potlogariulu acest'a! (Tare.) Ce doresci, dle?

Cretiulescu. Da, dorescu —

Marióra. (Incetu catra Cret.) Neci unu cuventu despre bastonu!

Forfecariu. Ce si doresci, dle?

Cretiulescu. (Gangavesce.) Do ... do ... dorescu unu svatu.

Forfecariu. Si ce svatu?

Cretiulescu. (A parte.) Nici eu nu sciul! (Tarc.) Dar vedu, cà esti fórte ocupatu, ... mai bine vinu alta data, cà-ci lucrulu si asié nu e urginte. (Voiesce sè mérga.)

Forfecariu. (Lu-retiene.) Nu te grabi, dle, cà-ci bucurosu te ascultu!

Cretiulescu. (A parte.) Brr! me prindu frigurile mortii!

Forfecariu. Vorbesce drace!

Cretiulescu. Asié dara ai timpu?

Forfecariu. Mecar pana mane deminétia.

Cretiulescu. (A parte.) Me topescu!

Aurelia. (Incetu catra Cret.) Rogu-te vorbesce ori ce scfi!

Marióra. (Asemnea pe partea cealalta.) Neci unu cuventu!

Cretiulescu. (Confusu.) Placa! si te alege cu ce-va!

Forfecariu. Nu cum-va doresci —

Cretiulescu. Asié e!

Forfecariu. Unu discursu intre patru ochi?

Cretiulescu. Asié e! (A parte.) Brr! mi-curgu sloiuri pe spinare de frica!

Forfecariu. (Catra Aur. si Mar.) Departati-ve in culina!

Marióra. (Incetu catra Cret.) Teme-te de elu, cà-ci e unu tigru! (Ese.)

Aurelia. (Asemenea.) Curagiu! (Ese.)

SCEN'A XIII.

Forfecariu si *Cretiulescu.*

Cretiulescu. (A parte.) Cum sè scapu din cuibulu tigrlui turbatu? (Merge catra usia.) Am trebuintia de aeru curatu.

Forfecariu. (Lu-retiene.) Unde frumosulu meu?

Cretiulescu. Sum silitu a mergè in târgu, cà-ci mi-lipsesce o perie de dinti.

Forfecariu. Lasa-te pe mane, cà-ci târgulu nu se sparge pana preste dóue dile.

Cretiulescu. Cé poti adi face, nu lasá pe mane! — dice proverbulu.

Forfecariu. Bine, bine, ocupa numai locu! (Se pune pe unu scaunu si se jóca cu bastonulu.)

Cretiulescu. Se pune pe unu scaunu si privesce la bastonu.) Bastonulu meu!

Forfecariu. Ba, e alu meu!

Cretiulescu. Lasa-me sè-ti esplicu!

Forfecariu. N'am trebuintia de esplicàri.

Cretiulescu. Apoi bine! Spune-mi de candu locuesci in cas'a ast'a?

Forfecariu. Cinci ani au trecutu la rusalii.

Cretiulescu. (Se scóla.) Asié dara n'am ce si cere de la Dta svatu, cà-ci —

Forfecariu. Totu-si spune-mi ce svatu ceri?

Cretiulescu. (Confusu.) Nu ... nu ... afuma cuptórele?

Forfecariu. Ce svatu minunatu!

Cretiulescu. Dlu meu!

Forfecariu. Nu cum-va esti hornariu, de me intrebi de cuptóre?

Cretiulescu. Nu-su hornariu, ci spitieriu, si voiescu a me mutá aici.

Forfecariu. Asié! (A parte.) Acuma pri-cepu tóte! Potlogariulu acest'a a fostu aici, si nu caratoriulu de apa, cà-ci bastonulu e alu seu si elu l'a uitatu. Se jóca cu bastonulu prin aeru.)

Cretiulescu. (A parte.) Óre ce are de gandu zavistulu acest'a?

Forfecariu. Voiu sè-ti dau deslucire!

Cretiulescu. Dle! ai mintile tóte?

Forfecariu. Se nu-ti audu vócea, baltiatule! (A parte.) Trebue se inchidu portile raiului cá sè nu mi-scape paserea buna.

Cretiulescu. (A parte.) Trebue sè o ieu pe picioru, déca nu voiescu a jocá calusiarii! (Pana ce se 'ntórce Forf. prin chilia, Cret. fuge iute prin usi'a din fundu.)

Forfecariu. Brr! mi-a scapatu pupaz'a baltiatu!

SCEN'A XIV.

Forfecariu, Aurelia, si Marióra.

Aurelia si Marióra. (Intrandu.) Ce s'a intemplatu pe aici?

Forfecariu. Ni-am petrecutu fórte bine cu porumbasiulu de spitieriu. (A parte.) Cu vorbe de aceste de siguru o prindu in cursa!

Aurelia. Asié dara te-ai convinsu singuru—

Forfecariu. Cumca e nevinovatu cá o féta de maritu.

Aurelia. Si nu te mai indoesci in mine?

Forfecariu. Pana e lumea! (D'odata striga cá si candu s'ar fi adusu a mintede ce-va.) Hah!

Aurelia. Ce ti-lipsesce, Pamfilie draga?

Forfecariu. Trebuie sè caletorescu inca adi. (Catra Marióra.) Castiga-mi traist'a de caletoria!

Marióra. (A parte.) Ce ar platí, de n'ar mai vení a casa, cà-ci ne face totu dile fripte! (Ese.)

Aurelia. Nu te pricepu, angerulu meu!

Forfecariu. Am uitatu a-ti spune, cà m'am intelnit la croitoriu cu unu amicu vechiu, pe care nu l'am vediutu de 15 ani! Locuesce intr'o vila cam departe de aici, si eu trebuie sè mi pretrecu o di intréga la elu, déca dorescu amicéti'a lui si in vítoriu!

Marióra. (Vine cu traist'a de caletoria.) Éta traist'a de caletoria!

Aurelia. (Dandu-i peleri'a.) Nu uitá de mine!

Forfecariu. Tu mi-esti stéu'a conducetória, ér bastonulu teu aperiatoriu de rele. — (Saruta pe Aurelia in frunte.) Remani cu Ddieu! (Catra Marióra.) Nainte Marióra!

Marióra. (Incet cu catra Aurelia.) Baga sé-m'a, cà-ci voiesce sè te prinda in cursa! (Ese.)

Forfecariu. N'am uitatu dóra ce-va? (A parte.) Peste o jumetate óra sum éra a casa, si apoi atunci me aruncu ca unu tigru turbatu intre vinovati! (Tare.) Remani in pace, Aurelia draga! (Ese.)

SCEN'A XV.

Aurelia si Cretiulescu.

Aurelia. Caletori'a acest'a sè fia intr'adeveru numai o cursa pentru mine? . . . Asié sè-mi remunereze elu fidelitatea si sinceritatea mea? . . . Cu jalusia, ne incredere si suspitiune nedemna de caraterulu meu? O! déca a facutu cu prim'a sa socia astu-felu, atunci usioru mi-potu esplicá resbunarea ei!

Cretiulescu. (Vine prin usi'a din fundu cu altu bastonu in mana.) Éta-me de nou.

Aurelia. Ce vedu? . . . Dta indreznesci? . . .

Cretiulescu. Vediui pe sociulu Dtale departandu-se de acasa.

Aurelia. Si pentru ace'a?

Cretiulescu. Crede-me, dna, venirea mea se baséza pe o cauza fórte importanta, cà-ci altcum nu cutezám a intrá in cuibulu tigrului acestuia.

Aurelia. Dlu meu!

Cretiulescu. (Amenintiandu cu bastonulu.)

Inse cu asta ocasiune m'am inarmatu, altcum nu este elu caus'a venirei mele.

Aurelia. Asié dara eu?

Cretiulescu. Defelu! . . . Chiar acum am primitu o epistóla de la veduv'a mea, cá pe séra sosese a casa, dreptu aceea am trebuintia de bastonulu meu.

Aurelia. De bastonulu Dtale? . . . Mi-pare reu, dle, l'am donatu barbatului meu.

Cretiulescu. Ce audu?

Aurelia. Fusei silita a face astu-felu, cà-ci nu mi-a remasu alta cale, pe care sè fiu tintutu in ascunsu visit'a Dtale. Nute superá, eu bucurosu ti lu-desdaunezu.

Cretiulescu. Grozavu!

Aurelia. Séu nu mi-ai spusu Dta, cà ai 18 bastóne?

Cretiulescu. Bine, bine, dn'a mea inse acum mi-lipsesce unulu, si déca scie ast'a veduv'a mea atunci ié lumea in capu si banii ei sunt perduti pentru mine . . . Ea este jalusa cá si sociulu Dtale.

Aurelia. Te compatimescu din adenculn animei, inse de asta data trebuie sè fimu contenti cu sórtea . . . Lucrulu nu se póte stramutá. Dar te rogu, departéza-te cà-ci sociulu meu póte rentorná!

Cretiulescu. Mi-pare reu, inse eu fara de bastonu nu me potu departá.

Aurelia. Teme-te, dle, elu este jalusu cá unu tigru si cá atare setéza dupa sange!

Cretiulescu. (Spariatu.) Sange! . . . Vai de capulu meu!

Aurelia. Grabesce si te mantuesce! (Usi'a din fundu se deschide, Marióra intra.)

Marióra. Vine stapanulu!

Cretiulescu. Tigrulu bengalicu!

Marióra. Sociulu meu! (Catra Marióra.) Pe cari trepte vine?

Marióra. Nu sciu! (Ese.)

Aurelia. Mantuesce-te, dle!

Cretiulescu. Bucurosu, inse unde? (Fuge la usi'a din fundu, care de odata se deschide si se ascunde iute dupa ea, — ér Forf. intra.)

SCEN'A XVI.

Forfecariu, Cretiulescu, si Aurelia.

Forfecariu. La draci, mi-am uitatu parapleulu a casa!

Aurelia. (Tremurandu.) Asié!

Cretiulescu. (A parte.) Trebuie s'o ieu la sanetós'a! (Ese incetu.)

Forfecariu. (A parte.) Ce ar platí, déca asiu da de potlogariulu meu care de siguru ratecesce pe aici! (Catra Aurelia.) Pentru Ddieu!

tu tremuri Aurelia cá frundi'a batuta de ventu?

Aurelia. M'ai spariatu.

Forfecariu. Liniscesce-te puiculitia, cà-ci n'am potutu caletori fara parapleu!

Aurelia. (A parte.) Bine cà s'a dusu hurezulu de preste drumu!

Forfecariu. (Radica bastonulu scapatu de Cret.) Mii de tresnete si fulgere!

Aurelia. Ce-e?

Forfecariu. Èr am datu de unu bastonu afurisitu!

Aurelia. (Spariata.) Ceriule!

Forfecariu. Nu-mi potu esplicá, cà cum de plóia aici totu la bastóne!

Aurelia. Asculta-me!

Forfecariu. Afurisitulu de spitieriu trebuie sè fia pe aici ascunsu! (Inchide usi'a din fundu si baga chei'a in pusunariu.) Vai de capulu lui! (Scóte dóue pistóle din pusunariu si merge in odai'a Aureliei.)

(Finea va urmá.)

Lazaru P. Petrinu.

De-atunci te iubescu!

Era pentru mine
Unu timpu de suspine,
Candu jalnicu oftám,
Cà-ci bine, dulcétia
In ast'a viétia
De locu nu gasiám.

Dar éta, 'ntr'o séra
Prin lunc'a de véra
Doiosu ratecindu :
Unu somnu me apésa
Si 'n érb'a cea désa
Adormu suspinandu.

Si 'n somnu-mi d'odata
Ah! ce mi s'aréta
Cu dalbe colori?
O dina marétia
Cuprinsa de cétia
Si 'n mana cu flori!

„Iubesce, iubesce!...
(Diniti'a mi-sioptesce
Cu dulce si linu,)
Cà-ci far' de iubire
Ah! nu-i fericire!
Viéti'a e chinu!

„Iubesce! iubesce!
(De nou-mi graesce
Cu glasu angerescu,)
Cà 'n dulcea iubire
Gasesci fericire,
Si raiulu cerescu!

„Iubesce! iubesce!
(In fine mi-sioptesce
Cu siópta de doru,)
Cà-ci nu-i fericire,
Cà 'n dulcea iubire,
Cà 'n santulu amoru!“

Si eu cu blandétia
Plapandele-mi bratie
Spre dins'a le 'ntindu :
Dar vai! visu-mi sbóra,
Si din'a usióra
Dispare zimbindu.

Ah! unde esti óre
Fiintia din sóre?
(Strigai esaltatu)
Tu, angeru din stele,
Cu dulci aripele,
Ah, unde-ai sboratu?

Dar éta, prin cétia
Zarescu cu dulcétia
Spre mine saltandu :
O alta dinitia
Cu flori in cositia,
Voiósa cantandu!...

Acésta dinitia
Erai tu fetitia
Prin vale trecandu,
Si tainic'a vale
In càile tale
Oftà suspinandu.

Erai rapitóre
Cà angerii 'n sóre,
Cà dinele 'n sboru!
Si tiner'a-ti facia
In sinu-mi de ghiatia
Aprinse unu doru...

De-atunci, copilitia,
Si dalba dinitia,
Cu focu te iubescu :
Si 'n dulcea-ti iubire
Gasescu fericire
Si raiulu cerescu!...

De-atunce dinitia
Si draga fetitia,
Ferbinte te-adoru :
Cà-ci nu-i fericire
Cà 'n dulcea iubire,
Cà 'n santulu amoru!...

Petru Dulfu.

M e s s i ' a .

(Urmare.)

„Si s'a nascutu vóue adi mantuitoriu in cetatea lui Davidu, carele este Cristosu Domnulu.¹⁵⁾ Au nu dîce scriptur'a, cà din sementi'a lui Davidu, si din orasiulu Vitilemu va sè via Cristosu?¹⁶⁾ cà Cristosu este fiulu lui Davidu¹⁷⁾ si erá elu din cas'a si sementi'a lui Davidu.“¹⁸⁾

Isus a intrebatu: „Cine-mi dicu ómenii cà sum eu fiulu omului? Dar voi cine-mi diceti cà sum?“ Atunci Simon Petru a respunsu: „Tu esti Cristosu, fiulu lui Dumnedieu celu viu.“¹⁹⁾ Lui Simon i s'a fagaduitu de la Duchulu Santu, sè nu véda mórtea, pana nu va vedé pe Cristosu Domnulu²⁰⁾, si Andreiu apoi dice: „Am aflatu pe Messia ce se talcuesce Cristosu“²¹⁾. Discipulii au dîsu: „Si noi amu crediutu si amu cunoscutu cà tu esti Cristo-

su, fiulu lui Dumnedieu celui viu²²⁾.“ Mart'a sor'a lui Lazaru: „Dómnne eu credu, cà tu esti Cristosu, fiulu lui Dumnedieu²³⁾.“ Pilatu: „Dar ce voiu face lui Isusu ce sè dice Cristosu?²⁴⁾

c) *Isus a fostu recunoscutu de Messia, si de catra poporu.*

Nici odinióra nu s'a aretatu asiá intru Israil²⁵⁾. Ér popórele diceau: „Acesta este Isus proroculu celu din Nazaretulu Galileei²⁶⁾“ si multi din poporu crediendu dicea: cà Cristosu candu va vení au dóra mai multe semne va face, de câtu aceste ce a facutu acest'a?²⁷⁾. Nu cumva a cunoscutu boiarii, cà adeveratu acesta este Cristosu²⁸⁾. Altii diceau: Acest'a este Cristosu.²⁹⁾

Multimea pírindu-lu cà este elu Cristosu imperatu.³⁰⁾

IV.

a) *Isusu a fostu destinatu, se fundeze imperati'a spiriuala adeca cerésca.*

Nu pentru cà ar fi fostu unsu — casi in vechime unu rege pamentescu — cu oleu de materia ci pentru cà vócea lui Ddieu, prin spiritulu santu, adumbrindu-lu l'a dsemnatu pentru chiamările mari a le lui Messia.

Si botezandu-se Isusu, s'au deschisu lui ceriurile si a vediutu pe Duchulu lui Edieu pogorindu-se cá unu porumbu si viindu peste dinsulu, si éta glasu din ceriuri dîcendu: Acest'a este fiulu meu celu iubit, intru care bine am voitu³¹⁾“ Schimbandu-se la fatia nuoru luminosu i-a umbritu pe ei (Isusu, Ilie, Moise) si éta glasu din nuoru dîcendu: Acesta este fiulu meu celu iubit, intru care bine am voitu³²⁾. Bine e cuventatu celu ce vine intru numele Domnului³³⁾.“

„Cà se cade mie sè vestescu imperati'a lui

¹⁵⁾ Luca c. 20 st. 41 c. 2 st. 11.

¹⁶⁾ Ionu c. 7 st. 42 la Mateiu c. 1 s. 16. Iacobi a nascutu pe Iosifu, la Luca c. 4 s. 34. Isus fiulu lui Iosifu a lui Ilia erá contrariu.

¹⁷⁾ Mateiu c. 1 st. 1 c. 9 s. 28 c. 15 s. 23. c. 20 s. 31 c. 21 s. 9. Marcu c. 10 s. 47 c. 12 s. 35. Luca c. 18 s. 38.

¹⁸⁾ Luca 2 st. 4. Dóne genealogii adeca deduceri de neamu a lui Isusu se afla, un'a la Mateiu c. 1 s. 1—18 incependu de la Abraham an. 2036 ant. Cr. in josu la Isusu, alta la Luca c. 3 s. 24—28 incependu de la Isusu si merge in susu la stramosi pana la Avramu Adamu si Ddieu. Acésta nu se lovesce nici cu testamentulu vechiu, si ambele cuprindu diferiti numeri de generatiuni si de antecesori, unii dicu cà Iosifu, barbatalu Mariei purcede din linia lui Solomonu altii cà din a lui Natanu, alu doile fu a lui Davidu, era unii cà o genealogia se refera la Maria, din familia lui Davidu inse in testamentulu nou, nu e nici unu datu spre acésta. Dr. D. Straus Das Leben Jesu 1838 I. p. 166—168. Genealogiele nu sunt istorice, dar fiindu cà Messia dupa profetii vechi a potutu purcede numai din Davidu, si fiindu cà in Isus, s'au nimeritu multe semne profetiesci a fostu lipsa ca Isusu in testamentulu nou sè se deduca de la Davidu. Straus I. p. 177—179.

¹⁹⁾ Mateiu c. 16 st. 16. Marcu c. 8 s. 29. Luca c. 9 s. 20.

²⁰⁾ Luca c. 2 s. 26.

²¹⁾ Ionu c. 1 st. 41.

²²⁾ Ionu c. 6 st. 69.

²³⁾ Ionu c. 11 st. 27.

²⁴⁾ Mateiu c. 27 s. 18 si 22.

²⁵⁾ Mateiu c. 9 s. 34.

²⁶⁾ Mateiu s. 21 st. 11.

²⁷⁾ Ionu c. 7 st. 31.

²⁸⁾ Ionu c. 7 s. 26.

²⁹⁾ Ionu c. 7 s. 41.

³⁰⁾ Luca c. 23 st. 3 éra cap. 4. st. 42 dice cà esíndu dracii din cei vindecati, si dracii au strigatu: Cà tu esti Cristosu fiulu lui Dumnedieu.

³¹⁾ Mateiu c. 3 s. 16, 17. Marcu c. 1 st. 10, 11.

³²⁾ Mat. c. 17 s. 5. Marcu c. 9 s. 7. Luca c. 9 s. 35.

³³⁾ Mat. c. 23 s. 39. Luca c. 19 s. 38 aci e numitu imperatu.

Ddiu, cã-ci spre acãsta sum tramisu ³⁴⁾, si se vã propoveduã acãsta evangelia a imperatiei in tãta lumea ³⁵⁾. Dicendu cã s'a apropiatu imperati'a ceriurilor ³⁶⁾. Cine-i mai mare in imperati'a ceriurilor? ³⁷⁾. Si cautati mai antãiu imperati'a lui Ddiu. ³⁸⁾ Isusu binevestindu, imperati'a lui Ddiu. ³⁹⁾ Imperati'a lui Ddiu a ajunsu la voi. ⁴⁰⁾ Cã éta imperati'a lui Ddiu, in intrulu vostru este ⁴¹⁾ si imperatiei lui nu va fi sfirsitu. ⁴²⁾

b) *Isusu nu a avutu chiamarea, nici a vrutu sã fundeze imperati'a lumãsa.*

De si Isusu s'a numitu prin altii, cu titlu de imperatu (mai bine tradusu, rege) p. e. unde este imperatul jidoviloru, celu ce s'a nascutu? ⁴³⁾ si-i va dá lui Ddiu tronulu lui Davidu ⁴⁴⁾ si diceti fetei Sionului. Éta imperatul teu vine la tine, blandu ⁴⁵⁾ — — totu-si Isusu a respinsu de la sine cugetulu, si voi'a de imperati'a lumãsa anume: Diavolulu lu-ispitese si-lu imbia pe Isusu cu tãte imperatiile lumii, éra elu i-a disu: Indepartãza-te de la mine. ⁴⁶⁾ Isusu vediendu cã voru sã-lu apuce si sã-lu faca imperatu, s'a dusu éra-si in munte, elu singuru. ⁴⁷⁾

Fariseii Pãu ispititu in privinti'a portiei imperatãsi si Isusu a disu: „Dati innapoi dara, cele ce sunt a le cesarelui, cesarelui.“ ⁴⁸⁾ Pilatu gubernatoriulu romanu Pãa intrebatu: „Tu esti imperatul jidoviloru?“ éra elu a respunsu: „Imperati'a mea nu este de lumea acãsta!“ ⁴⁹⁾ Isusu a fostu invinovatãtu de contra arhieperei si farisei, cã se dice „imperatul Judeiloru“ si acestu titlu mai multu i-a fostu de batjocura candu i-au pusu cunun'a de spini

³⁴⁾ Luca c. 4 s. 43.

³⁵⁾ Mat. c. 24 s. 14 c. 4 s. 23 c. 9 s. 35.

³⁶⁾ Mat. c. 5 s. 19, 20. c. 7 s. 21 c. 8 s. 11,

³⁷⁾ Mat. c. 18 s. 5.

³⁸⁾ Mat. c. 6 s. 33.

³⁹⁾ Luca c. 8 s. 1 c. 9 s. 11 c. 27 s. 61, 62

⁴⁰⁾ Mat. c. 12 st. 29.

⁴¹⁾ Luca c. 17 st. 20.

⁴²⁾ Luca c. 1 s. 23 éra asemenarea imperatiei lui Ddiu, e la Mat. c. 13 s. 24, 44 c. 20 s. 1 c. 22 s. 2. c. 25. s. 1 etc.

⁴³⁾ Mateiu c. 1 s. 5.

⁴⁴⁾ Luca a. 1 s. 32.

⁴⁵⁾ Mat. c. 21 s. 5.

⁴⁶⁾ Luca c. 4 s. 6.

⁴⁷⁾ Ionu c. 6 s. 15.

⁴⁸⁾ Mat. c. 22 s. 22. Marc. c. 12 s. 17. Luca c. 20 s. 25.

⁴⁹⁾ Ionu c. 18 s. 33. Dupa alti evangelisti: Marc. c. 27 s. 11. Marcu c. 15 s. 3. Luca c. 23 s. 4 Isusu a respunsu: Tu dici! cu intielesu de negare.

pe capu: Ffi salutat u imperatu alu Judeiloru! ⁵⁰⁾ si acus'a scrisa si pusa desupra capului, candu a fostu restignitu, a fostu: Acest'a este Isusu, imperatul Judeiloru! ⁵¹⁾

Profetiele vechie despre regatu nationalu evreescu, si Messia, in comparatiune cu istori'a.

In profetiele vechie se afla date, prin cari se pãte apriatu dovedã, cã evreii au asceptatu domnitoriu lumescu din famili'a lui Davidu. Jeremia, carele s'a aretatu la an. 628 ant. Cr. dice: ⁵²⁾ Voiu radicã lui Davidu odrãsla drãpta, si rege va domni si va prosperã. In dilele sale Juda se va mantuã si Israilulu va locuã in sigurantia. Si acesta (rege) este numele lui cu care se va numã. Acã Jeremia doresce unu rege din famili'a lui Davidu, care inca domniã, de óre ce dinasti'a lui a caditu numai la an. 588 ant. Cr. Acãsta, si o multime de date asemeni n'au intielesu nici pentru Messia nici pentru istoria.

Dar in scripturele vechie, se afla date, cari facu diferentia intre rege si Messia si astu-felu se pãte deduce si aceea, cã cei vechi inca aveau idea despre unu Messia, carele sã fundeze o imperati'a spirituala cerãsa, inse se vede cã acãsta idea, au nu a strabatutu la poporu, cã prin ea sã ascepte pe Isusu, au poporulu inainte de Cr. a doritu imperati'a evreãsa.

Asemeni idei sunt: *Regii* pamentului se rescãla si *domnitorii* se consulta unii cu altii, contra lui Jehova, si contra *unsului* seu. ⁵³⁾ Jehova va judecã marginile pamentului, si va dá potere *regelui* seu, si va innaltã cornulu *unsului* seu. ⁵⁴⁾ Jehova este poterea loru, si tari'a mantuirii *unsului* seu. ⁵⁵⁾ Esitu-ai intru mantuirea poporulu teu, pentru mantuirea *unsului* seu. ⁵⁶⁾ Deci dupa profetiele vechie este diferentia — intre rege si unsu, séu Messia. ⁵⁷⁾

(Finea va urmã.)

At. M. Marienescu.

⁵⁰⁾ Mateiu c. 27 s. 29. Marcu c. 15 s. 19.

⁵¹⁾ Mat. c. 27 s. 37. Marcu c. 15 s. 18. Luca c. 19 s. 19 c. 23 s. 38. Ionu c. 19 s. 19 in acãsta acusa la unii se adauga: Nazarinãnu.

⁵²⁾ Jeremia c. 23 st. 5.

⁵³⁾ Psalmu II. v. 3.

⁵⁴⁾ Samuel cart. I. c. 1 v. 10.

⁵⁵⁾ B. XXVIII. v. 8.

⁵⁶⁾ Habacuc III. v. 13.

⁵⁷⁾ Straus das Leben Jesu I. p. 204. Die alt-testamentlichen Weissagungen hatten ursprünglich sehr häufig nur jene nähere Beziehung auf Zeitverhältnisse; wurden aber von den neu-testamentlichen Männern als wirkliche Prophezeiungen auf Jesus als den Messias angesehen, weil der Verstand in jenen Männern durch die Denkart ihres Volkes beschränkt war.

S A E O N U :

P a s c e l e .*)

— Christosu a inviatu!

— Adeveratu c'a inviatu!

Cu aceste cuvinte imbucuratórie se intimpina adi lumea crestina, dupa pocainti'a postului mare. Fia-care crestinu bunu se bucura de acést'a di.

„Acést'a e diu'a, care a facut'o Domnulu sè ne bucuràm si sè ne veselimu intr'ins'a“: — se canta cu tonu voiosu in bisericile resaritene, care cantu de bucuria ti-delectéza sufletulu si-ti innaltia eugetele... Bucuria in animi si veselia in natura. E fòrte potrivitu, cà Pascile se serbéza primavér'a. In animi invia credinti'a, se intaresce iubirea si virtutea, ér in natura invie plantele, paserile se veselescu cu canturi... ceriulu e limpede, aerulu mai dulce decâtu de alta-data. Totalitatea simtiesce, cà adi se serbéza: „Pascile frumóse.“

Dintre tóte serbatorile religiunei crestine Pascile sunt cele mai insemnate. Adi invia fiulu lui Ddiu, si se 'naltia susu la ceriu! Adi se 'nauguréza printr'unu actu gloriosu nemortalitatea spiritului.

In seclii primi ai crestinatátii Pascile se serbau cu sgomotu mare si cu o bucuria nemarginita. Se incepea cu asié numitele: „vigilie“: adeca cu cultulu divinu din díori si durá o septemana intréga. — Dupa finirea cultului divinu preotii spuneau ascultatorilor anecdote si istorióre picante, încátu aceia erumpeau in aplause si risete. Se santieau totu feliulu de bucate, cu cari se ospetau. Clopotele suná nencetatu: erá o bucuria generala. Aceste datini mai tardiu au degeneratu in abusu, si biseric'a a fostu silita a le oprí si a reduce serbatorile Pasciloru la trei díle.

In biseric'a orientala si adi sunt multe din aceste datini vechi. Asié e „prinosulu“. Fia-care omu avutu, face o pane mare impletita din grâu curatu, si acésta se numese prinosu. Dupa finirea cultului divin, cam de comunu in dosulu bisericeii intindu mese, invita pe consangeni si pe seraci si i óspeta. Preotulu santiesce prinosulu si tóta més'a — si apoi se veselescu pana de cu séra. In multe locuri e obiceiulu de antái'a di — tóta diu'a tragu clopotele si batu tóca. Toti se veselescu, si grigescu, cá nici o fiintia din satu sè nu aiba mahnire in diu'a bucuriei!... A dóu'a di apoi se continuéza ospetiulu cu „vergelulu“ la cutare casa in satu.

Mai insemnate datini de la Pasci sunt: óuele rosii si sarutarea.

In casa bogata si in coliba seraca la Pasci se rosescu óue, se 'mpartu între cunoscuti si mai alesu între copii, cá semne de bucuria.

Rosirea óueloru a fostu datina si la vechii romani; si istoriculu Aelius Lambrigijs despre originea acestei datine scrié urmatórele:

Candu s'a nascutu Marcu Aureliu, mama sa a ordonatu a se observá tóte cele ce se 'ntempla pe langa casa si in familia, cá din aceste semne sè se póta profeti viitoriulu noului nascutu.

S'a aflatu, cà o gaina a ouatu unu ou cu pete rosii,

*) Acestu articolu ni-a sositu dupa incheierea nrlui trecutulu.
Red.

incátu erá mai totu rosiiu. Augurii din acést'a au profetit, cà nascutululu va ajunge la domnire. Muma sa a tienu in secretu acést'a profetire, pana candu Marcu Aureliu in adeveru a devenitu Domnu alu marelui imperiu romanu. Si asié oulu rosiiu — la romanii vechi insemná: domnirea.

Crestinismulu a canonisatu acést'a vechia datina pagana; si insémna domnirea virtutii a simtiului religiosu a supra pecatului si a supra pasiuniloru reutacióse. Adi re'nvia virtutea — — — spiritulu domnesce... pasiunile rele se topescu: „precum se topesece cér'a de fati'a focului.“ Colórea rosia insémna totu de odata si bucuria si fericire. De aci se dice despre inamorati, cà vedu viéti'a in colori de rose, adeca rosie!

Unu obiceiu istoric e la Pasci, in familia si la intimii cunoscuti a se sarutá. Acést'a datina delicata insémna: iubirea si asigurarea buneii armonii in viitoriu — si dincolo de mormontu, si se reduce la: inviere. Se dice, cà cei ce se saruta la Pasci — se 'ntelnescu pe cea lume. La poporulu romanu acést'a e o credintia firma. Candu esu diu biserica se saruta tóte rudele si toti amicii; crediendu, cà voru invia, si dorescu si atunci a se 'ntelni.

In acést'a datina este multa logica. O sarutare de la o fiintia gingasia ce o iubimu, ne 'naltia sufletulu de pe pamentu — — — ne deschide usi'a raiului si in acést'a lume trecutória... Sè ne imbratisàm cu simtieminte curate, in acésta di de bucuria, si sè tramitemu o sarutare semnificativa la cei in departare: — — — si cari ne iubescu!

Adi candu ne bucuràm de triumfulu nemoririi, care ni asigura o viéti'a spirituala fericita, sè conlu-cràm cu poteri unite, cu simtieminte curate, cá sè renvie in viéti'a sociala bun'a armonia, intru spirite simpatii'a fratiésca sè renvia virtutea strabuua!...

Atunci vomu gustá o bucuria deplina.

Si pana ce din bisericii s'a 'naltia cantulu de bucuria si veselia: „Acést'a e diu'a, care a facut'o Domnulu sè ne bucuràm si sè ne veselimu intr'ins'a!“ din tóta anim'a sè resune cá echou generalu cantulu poetulu Sionu:

Te opresce, sante sóre!
Fa mai lunga asta di;
Fa-o mai stralucitóre,
Fa-o a ne veselí!
Fa cá se se tie minte,
Ca Romanulu a 'nviatu,
Ca de asta-di inainte
Viéti'a lui s'a 'ntemeiatu!

Alesandru Onaciu.

Avantagele ce are cine-va de a fuma multu.

Sè ve povestimu o istorióra curiósa, care ne probéza cà câte odata si fumarca cea escosiva póte sè fia buna la ceva.

Unu caletoru americanu, plecà sè caletorésca, lumea 'ntréga s'ocolésca, ca sè se instruiésca, prin observarea moravuriloru si naravuriloru diferiteloru popóre

cari locuescu acestu globu pamentescu. Plecà, si umblà cale lunga, mai multe dile si septemani, câtu i s'ar fi uritu unui altuia, dar unni Americanu ba. Merse peste nòue mări si nòue tieri si in fine debarcà, ghiciti unde? Unde-su numai capcauni, d'ai de mananca ómeni, adeca cam pe romanesce vorbindu in ha tiéra, ce se chiama Oceania.

Ca unu adevratu caletoru, si-luà pusc'a la spinare, si-drese ciobotele in picidre, si plecà dreptu înainte spre sóre-resare, si merse asiá de multu, trecèndu la mijlocu vreme multa.

In fine de abia facè câtu-va pasi pe tiermu si zari sfaramaturele unei corabii, care se vede cà se sfarimase numai de câte-va dile.

Americanulu totu americanu. Fu curiosu sè afe, de ce s'a spartu asta frumósa corabia, cà-ci nu pricepea de locu, si ca sè mai afe si ce-va noutàti de la cei cari se inecaserà. Se sui pe vârfulu unui munte care, in inaltime, intrecea cu multu unu bordeiu de alu tieraniloru nostrii, si zari ce se vedè, zari unu felu de omu, ce facè pe bietulu americanu sè se crucésca. Erà unu indigenu de prin Oceania; frumosu scii colea, ca unu dieu... infernalu. Americanulu din vârfulu muntelui unde se afla, strigà cu o vóce ca de uriasiu, catra indigenulu care cautà prin faramaturele corabiei, ce-va de predatu, cam ce-va de mancare.

— Hei, ce faci acolo? Se intielege cà striga pe limb'a americana.

Omulu selbatecu, la acestu limbagiu necunoscutu, ridicà capulu si se uità cu spaima si mirare la americanulu din vârfulu muntelni.

— Komm her, vin' o incoei! i strigà din non americanulu.

De surd'a, pare cà vorbià unu bustènu, cum dicea unu vechiu profesore alu meu de latinesce, selbateculu nici nu se miscà din locu, cà-ci ce e dreptu nu intielegea nici o iota din ceea ce i dicea americanulu.

Atunci acest'a luà pusc'a la ochi, si o indreptà spre selbatecu. Limbagiulu acesta nou fu fórte bine intielesu de selbaticu cà-ci se grabi, sè vie, si in trei sarituri fu lauga americanu.

Dupa ce se incercara sè se intieléga unulu pe altulu, reusi in fine americanulu sè improviseze o idioma ca sè póta fi intielesu de selbaticu. Dàmú traductiunea dialogului lor, asiá cum vorbescu ei.

— Unde a trecutú equipagiulu din corabia?

— Cadiutu in manele nòstre.

— Cátu erau?

— Trei-dieci.

— Ce ati facutu cu ei?

— Ucisu trei-dieci, mancatu dóue-dieci si nòue.

Perulu se sbârli in crescetulu plesiuvului capu alu americanului, la audirea acestui respunsu.

— Miserabili, — strigà elu, — pentru ce asta crudíme.

— Ei buni, ei grasi, dóue-dieci si nòue.

— Si celulaltu, pentru ce nu l'ati mancatu voi?

— Elu? pré mirosu tutunu! nu bunu! pré tutunu! pré tutunu.

Pré tutunu. De aci resultà cà fumetorii, lulegii, adeca cei ce fuma cu lulelele, potu in pace sè se duca in Oceania, cà-ci, déca voru fi omoriti, voru fi scutiti celu putinu de a servi de mancare unor selbatici, mai canibali de câtu chiar bestiele feroce.

B o m b ó n e.

Unu bietu baiatu se presintà la directorulu unei companii financiare pentru a dobandi o functiune.

— Ce scii sè faci? — lu-intrebà directorulu.

Baiatulu deschide bine ochii si si-inchide urechiele.

— Ce locu ai ocupatu mai inainte, — lu-intrebà din nou directorulu, — ce titluri ai?

— Sunt surdu, — murmurà cu temere sollicitatorulu.

— Surdu... Pré bine, mi-convii. Am unu locu pentru dta. De mane chiar vei intrà in functiune la... biroulu reclamatiunilor.

O spelatorésa este arestata pentru vagabondagiu si dusa la comisia.

— Care ti e profesiunea? — o intrebà comissariulu. — A! rosiesci?

— Nu, dle, albescu.

La o societate de bine facere, printre diferite cereri de ajutóre, se gasi si o recomandatiune conceputa in urmatorii termeni:

„Acestu nenorocitu june este singurulu fiu alu unei veduva mórtà fara copii, si care prin munc'a sa, intretine pe tatalu seu si pe micii sei frati.

Secretariulu societàtii, cari primesce petitiunele, scrisse pe marginea acesteii cereri:

„In acésta cerere este o esageratiune pré evidenta.“

CE E NOU?

✕ **Statu'a lui Stefanu celu mare.** Consiliulu comunalu din Bucuresci, aflandu cà s'a constituitu in Iasi unu comitetu pentru redicarea unei statue equestre lui Stefanu celu mare, a subscrisu in numele capitalei o suma de 600 lei, pentru a contribui si dins'a la glorificarea unuia din domnii cei mari ai Romaniei. Primariulu totu-odata a deschisu la primaria o lista de subscriptiune. „Curierulu de Iasi“ ni anuncia, cà consiliulu comunei Botosiani a votatu 1000 lei pentru redicarea statuei lui Stefanu celu mare.

Camer'a Ungariei se va incheia in decursulu lunei lui maiu, dar diu'a inca nu se scie, cà-ci mai sunt a se debate câte-va proiecte de legi.

Diuariele din Viena in septemana trecuta au inceputu sè atace aspru fanaticismulu unguurescu, care si din petri voiesce sè face unhuri. In urmarea acesteia apoi diuariele unguuresci d'aice intr'atât'a se infuriara, încátu cerura ministrului ca sè refuze debitulu postalulu pentru acele dinarie, precum s'a refusat si „Albinei“ candu aparuse in Viena.

Cum a jefuitu draculu banii. O veduva seraca din Batania (comit. Cianadu) si-a vendutu nu de multu cas'a cu 800 fl. Jumetatea acesteii sume a depusu-o in cass'a comunei, cealalta o luà la sine. Nóptea la 12 óre se audi o batatura la usi'a ei. Femei'a sarì din patu, se imbracà si deschise usi'a. Dar abia o deschise, scóse unu tipetu si cadiu in genunchi. Inaintea ei statea draculu, cu picidre de calu si cu córne in capu. Draculu indata i spuse, sè-i deie toti banii, de cumva nu voiesce sè se prepadésca. Femei'a i predete cele 400 fl. si i pro-

mise a-i predá în nóptea viitória si celelalte 400 fl. În dimini'ti'a urmátoria femeia merse la cas'a comunala si cerú cele 400 fl. ce mai avea acolo. Acolo o întrebarea cu suprinde, cá spre ce scopu i trebuescu asiá iute acesti bani? Ea povesti istori'a din nóptea trecuta. Atunce judele i dise sè nu spuna nimenui nici o vorba despre acèsta intemplantare, si dete ordinu la patru barbati robusti a se ascunde la nópte în cas'a veduvei. Nóptea draculu aparú de nou, dar cei patru barbati lu-apucara indata si i smulsera larv'a. Erá tocmai acel'a, caruia ea si-a vendutu cas'a. Draculu impelíatiu fu dusu la arestu.

Rózsa Sándor — croitoriu. Rózsa Sándor, vestitulu banditu magiaru, petrece în linisce în temnit'a din Gherla. Publicandu-i-se sentinti'a, care lu-condamnă la închisóre pe tóta viéti'a, elu fu rasu si imbracatu în hain'a comuna a criminalistiloru. La întrebarea, cá ce felu de meseria si-alege, elu respunse: „Croitori'a, la aceea me pricepu pucintelu.“ Si astfelu din temutul banditu se facú unu croitoriu blandu. Elu rogà pe directoru a nu-lu inchide la olalta cu talharii ordinari. La biserica inca merge, — pentru cá e silitu sè mérga.

Gavrilu Dobosiu, precum anunciaranu în nr'lu trecut, fiindu prinsu în opidulu Diosigu, fu transportatu la opidulu Székelyhid, unde se afla judecator'i'a cercuala. Din acestu opidu primimu urmátoria insciintiari: „Székelyhid, 23 aprilie. Domnule redactoru! Precum sciti, de patru dile, renumitul hotiu Dobosiu se afla în opidulu nostru, unde l'a adusu comissariulu de siguritate. Fiindu cá acestu omu a stèrnitu frica în asiá multe comitate, nu va fi de prisosu a impartesi câte ceva despre dinsulu. Insemnu mai antâiu de tóte, cá dinsulu e obiectulu curiositâii generale; nu numai poporatiunea d'aice, dar si din alte parti, de prin satele învecinate vinu în tóte dilele a-lu vedé. Mai toti se departa desilusionati, aflandu în loculu unui omu mare si tare, pe unu slabanogu. Se dice, cá dinsulu mai de multu a fostu grasu, dar în lunile din urma fiindu persecutatu în tóte partile — precum însu-si spune — a dusu o viéti'a fòrte neliniscita si astu-felu a scadiutu de totu. Într'aceea dinsulu pare a fi fòrte desperatu. Unui preotu, care i-a disu, cá esíndu din temnitie sè se faca în viitorin omu de omenia, i-a respunse: „Nu-i cu potintia sè scapu, nici nu potu pofú sè me lase viu.“ Cu tóte aceste inse de multe ori e satiricu. Asiá se dice, cá fiindu prinsu la Diosigu, comissariulu de siguritate — sosíndu si elu acolo din Székelyhid — l'a întrebatu: „Cnnosci-me?“ — Dobosiu se uità la elu, apoi dise: „Ba. N'amu stricatu multu unulu pe altulu.“ Se dice, cá hotiulu nostru s'ar fi esprimatu astu-felu, dupa ce fu prinsu: „Déca ticalosulu acest'a de Sütö nu m'ar fi tradatu, persecutorii comitatului în veci nu m'aru fi prinsu.“ Se întielege, cá pe Sütö e tare maniosu: „Eu credu, dise Dobosiu judelei, cá cele 500 fl. de fl. ce a vestitu comitatulu pentru capulu meu nu s'oru dá lui Sütö, pentru cá aceia s'au destinatu pentru unu omu de omenia, ér nu uuoru ómeni de nimica, precum sum eu si elu.“ Resignatu, precum se pare a fi, elu a marturisitu judelei de instructiune patru-dieci si optu de furaturi. A spusu, cá jefuirile indresnetie din 22 ianuarie, facute la Virtisiu si Leta-mare, gefuiri cari din sirulu talhariiloru ordinari l'au innaltiatu în sirulu hotiloru, le-a întreprinsu în societatea lui Onélca Blaga Juonu din comuna Cinteiu în comitatulu Aradu, si Katona Gábor din Hosszu-Pályi, (comit. Biharia,) comuna în departare de o óra de Leta-mare. Elu si Katona Gábor n'au

fostu tare beti, inse Onélca erá mortu de beatu, într'atát'a, încátu la jefuirea diu urma a cadíutu la pamentu. Ispravíndu jefuirile în Leta, au manatu spre Diosigu, acolo s'au opritu înaintea unei cafenele, au beutu cafea négra si Dobosiu si-a petrecutu cu fét'a din casa. De aci au mersu la Orade, Tiuca, Belu, Aradu, Timisióra, unde au vendutu caii jefuiti de la jidovulu din Virtisiu. Postu-au si la tèrgulu din Versietiu. Apoi s'au dusu toti trei la Pesta, unde au petrecutu 6 septemani. La Pesta Dobosiu are o amanta, Onélca asisdere sustienea pe o greisleritia. Ne mai avendu parale, ei vinira josu la Timisióra si voira sè mérga la Lipova. — Atunce, ei mergèndu pedestru, intelnira în padurea de la Sacalhaza pe unu némtiu, care cu soci'a sa viniá în o carutiá; Dobosiu prinse caii de frèu, éra Onélca impuseá si pe némtiu si pe nemtióia; iute i aruncara josu, si plecara dínii cu caruti'a, — inse nu peste multu ossi'a se franse, deci lasara caruti'a pe drumu si pornira éra-si pe josu catru Lipova. Onélca avendu o bóla ce lu-impedecà a merge mai iute, remase mai napoi; într'aceste vinira persecutorii, Onélca fu prinsu si dusu la Timisióra, unde se afla si acuma, — éra ei reusira a scapà, dar Katona Gábor — ca sè póta fugi — si-lasà buhaiulu printre lemne. Cei doi scapatí mersera la Pesta, inse — pe semne Onélca li-a descoperitu cuibulu — polit'a de acolo a inceputu a-i persecutà. Dobosiu scapà cum potú, lasandu-si hainele si armele acolo, si nu scie ce s'a facutu cu Katona Gábor? Sositu la Diosigu, elu nu mai avea decátu 1 fl. 60 cr. si unu pistolu simplu, câte-va glontiuiri, dar nici o léca de pravu de pusca nu se mai aflà la dinsulu. De Sütö, a întrebatu, cá cine are în Diosigu bani multi, cá-ci i ar trebúí vr'o 1000 fl. „Dar si cu 200 fl. m'asiu indestulí, — incheià elu, — sè-mi cumperu arme.“ De candu Dobosiu se afla aci închisu, vini si mama-sa din Leta-mare sè-si védia fiulu, dar nu i se iertà a vorbi la olalta. Chiar candu scriu aceste sire, vestitulu hotiu se transportéza sub ferést'a mea, cu asistintia corespundiátoria la Mihaiufaleu, de unde pe calea ferata lu-voru duce la Dobritinu, spre a-lu predá tribunalului de acolo. Se dice, cá vr'o 200 de persóne sunt compromise.“

Despre Dobosiu, corespundintele nostru din opidulu Diosigu ni serie urmátoriele: „V'am scrisu dilele trecute, domnule redactoru, cum vestitulu Dobosiu a fostu prinsu la noi si transportatu la Székelyhid. Permeteti-mi sè mai adaugu câte ceva la cele impartesite. De siguru publiculu dtale va dorí sè scia, ce felu de omu este Sütö Imre, care a prinsu pe Dobosiu? Éta respunselu: Dinsulu e unu plugariu alu carui trecutulu inca nu e recomandabilu. Sunt vr'o 25 de ani, de candu nesce facatori de rele au jefuitu si ucisu pe postariulu d'aice. Ei fure prinsu si statarulu i judecà la mórte prin stréngu, ceea ce se si esecutà. Sütö Imre inca facú parte din acea banda, inse elu atunce erá numai de 19 ani, si asiá sentinti'a de mórte a supra lui nu se potú esecutà. Elu dara fu condamnatu la temnitia pe 18 ani; din acestia elu a si implinitu vr'o 12—14, dar atunce fu gratiatu. De atunce elu n'a comisu nici o gefuire, dar — se dice, — cá si dinsulu a luat parte la unele furaturi ale lui Dobosiu, ma acest'a afirma, cá nici Sütö nu e mai de omenia decátu dinsulu. Sè mai scriu ce-va despre Dobosiu. Elu a devenitu unu felu de persóna mithica la poporulu unghurescu de prin aceste parti. La Dobritinu a aparutu inca asta érna unu epos unghurescu cu ilustratiuni despre faptele si vitegile lui Dobosiu. Într'atele o ilustratiune represinta lupt'a lui cu unu

tauru. Firesce, toate aceste istorii n'au avutu nici o basa, toate au fostu numai scorniture. Dar poporul cumperá brosiur'a, care pe la téguri se vinde cu 4 cr. In sírsitu unu advocatu descoperi, cá istoriile aceste sunt decopiate dintr'unu calindaru, unde acele figurau sub titulu „Vitegiile lui Bethlen Gábor.“ Astu-felu s'a facutu din Bethlen Gábor — Dobosiu Gábor. In fine inca un'a. Poporul d'áice a fostu fôrte indignatu in contra comisariului de siguritate, carele n'a fostu in stare a prinde pe Dobosiu. A si facutu mai multe batjocure, ma si unele hori satirice; un'a s'a publicatu si in foiti'a diuariului „Debreczen.“ Éta o strofa:

Dobos Gábor az én nevem,
Akasztófa lesz a helyem;
De életem addig biztos,
Mig Baranyi lesz a biztos.

(Gavrilu Dobosiu e numele meu, spendiuratórea va fi loculu meu, dar viéti'a mea va fi sigura, câtu tîmpu Baranyi va fi comissariu.)“

Socii lui Dobosiu in Budapesta. Band'a lui Dobosiu constá din trei persóne, elu, Onéca si Katona Gábor. Acuma toti trei sunt dati in man'a justitiei. — Onéca fu prinsu la Lipova, Dobosiu la Diosigu, si Katona Gábor la Budapesta. Despre cei doi amu serisu deja, vomu mai adauge cum s'a aflatu acestu din urma. Siefulu politiei la Dobritinu a depesiatu la politia din Budapesta, cá sotiulu lui Dobosiu, Katona Gábor, se afla in Budapesta, unde petrece sub pseudonimulu Molnár István. Politia din Budapesta facú pasii trebuinciosi, si in nóptea spre 23 aprile reusí a prinde pe Katona Gábor, dímpreuna cu amant'a lui Dobosiu, Teresia Farkas, pe strad'a Kerepes nr. 46. Totu cu acésta ocaziune politia mai arestá si pe unu plugariu biharianu, Kovács Sándor, care asidere se aflá la Katona Gábor, si carele marturisí, cá elu a vinitu din Biharia la Pesta, si áice acceptá o epistola cu 10 fl. de la plugariulu biharianu Atyi János, carele asemene se aflá in legatura cu Dobosiu. Facéndu-se cercetare prin casa, nu s'a gasitu nici arme, nici obiecte jefuite.“

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Fridericu Damé, redactorulu diuariului francesu „L'Europe Orientale“ si directorulu revistei francesse lunarie „La Roumanie contemporaine“ si-a incredintiatu de socia o romana, pe domnisiór'a Ana I. Popu.

Biserica si scóla.

Instalatiunea Pr. SSale parintelui Ioanu Metianu, de curendu alesulu si dílele trecúte consecratulu episcopu alu Aradului, se va face la 2 maiu, ádec'a in duminec'a Tomei. Metropolitulu a delegatu spre acestu scopu pe parintele protopopu Ioanu Hanea.

Unu preotu cu preotésa sa, din Dragasiani, in Romani'a, au sositu in Rusteiu, cerendu sè imbratísieze religiunea Islamului. Guvernatorulu generalu alu Vilaietului, miscatu de gravitatea acestui actu, mai cu séma cá Musulmanii urescu ori-ce convertire dintr'o religiune in alta, a informatu despre acésta pe ministrulu afaceriloru straine din Bucuresci, care a cerutu ca persónele in cestiune sè fia tramise la Bucuresci. (Rm.)

Scóle in Japonia. Nu de multu s'a fundatu in Japonia o scóla superióra de fete. Acum „Gazetta de

Yeddo“ anuncia, cá imperatricea Japoniei s'a decisu a constrú unu nou colegiu pentru fetele ce se destina la invetiamentu, si a datu 5000 yen din caset'a sa particulara pentru a contribú la stabilimentulu in cestiune.

Societati si institute.

Dlu Emile Picot, cunoscutulu floromanu, a cétitu in siedinti'a societáti geografice din Paris o parte din memoriile sale despre Romanii din Macedonia.

La München tinerimea romana studiósá a infintiatu o societate de lectura cu numirea „Unirea.“

Literatura.

Dlu Gr. H. Grandea publica o nóua editiune a opereloru sale. Ele voru cuprinde 7 volume. Publicatiunea intréga se imparte in dóue serie: 1) Poesti, romanuri si novele; 2) opere literarie, politice si istorice. Din partea prima publicámu in nrulu presinte poesi'a „Asraelu.“ Pretiulu unei serie 20 franci.

Dlu Alesandru Zane a scosu de sub tipariu la Bucuresci: „Catiliuarele séu Oratiunile lai Cicero contra lui Catilina“, — traducere dupa editiunea lui I. Thibault, cu adnotatiuni istorice, archeologice si geografice pentru intielegerea testului. Pretiulu 1 leu.

Dlu I. C. Valentineanu ofere gratis diuariulu seu toturoru societátiloru romane, literarie, scientifice séu politice, toturoru biblioteceloru, cluburiloru si scóleloru superióre de dincóce de Carpati.

T e a t r u.

Teatru romanu in Clusiu. Societatea de diletanti a studentiloru romani din Clusiu a anunctiatu pe 26 aprile st. n. o represintatiune teatrala in beneficiulu Societáti de lectura a studentiloru romani de la gimnasiulu r. c. de acolo, avendu in programa urmatóriele piese: „Albu séu Rosiu“, comedia intr'unu actu de Ios. Vulcanu, si „Din rescól'a lui Horia“, gluma intr'unu actu asemene de Iosifu Vulcanu. Despre succesu n'avemu inca insciintiare.

Dlu M. Pascaly va continuá represintatiunile sale in teatrulu-circu din Bucuresci si in lunile aprile si maiu, cá-ci teatrulu celu mare — fondatu pentru desvoltarea artii dramatice romane — este ocupatu in toate dílele de compania teatrala francesá, — afara de o singura di. Scandalu!

Teatrulu celu mare in Bucuresci. Compania teatrului junimii, dirigiatu de dlu si dn'a Flechtenmacher, la 3/15 aprile, represintá in beneficiu piesele: „Strengarulu din Paris“, comedia in 2 acte, dupa cerele, „La sinulu mamei“, vodevila in 2 acte. — La 6/18 aprile se represintá pentru prima óra, in beneficiulu dsiórei Maria Flechtenmacher, piesele: „Copila schimba dintii“, vodevilu in 2 acte, tradusu si prelucratu de dna M. Flechtenmacher, musica de dlu A. Flechtenmacher; „1 aprile stilu nou“, comedia intr'unu actu de d. Myller; „Paraponisitulu“, cantionota de dlu V. Alesandri.

Teatru-circu in Bucuresci. Compania dramatice representata si dirigiata de M. Pascaly, la 30 mart. jocá pies'a: „Pompierii de la 13 septemvre 1848“, drama cu mare spectacolu.

M u s i c a.

× **O cantarétia romana.** Facemu cunoscutu Romaniloru, cu cea mai viua bucuria, o noua aparitiune in lumea lirica-européna a unei june romane, domnisiór'a Maria Assan. Éca ce cetimu in „Diariulu Alsaciei“ din 1/13 aprile, 1875, sub rubric'a „concertulu societátii chorale“: „Sambet'a trecuta, Choral'a a invitatu pe numerosii sei membrii, asociati si amici, sè asiste la unu concertu de prima-véra, alu carui resultatu artisticu a trebuitu sè se resfranga éra-si in onórea acestei laborióse societáti de cantecu. Magnific'a vóce a baritonului dlu Eduard Weber, unu solistu, de care Choral'a are totu dreptulu sè fia mandra, a esecutatu c'o expresiune si o lingusire de timbru remarcabilu canteculu in totude-una simpaticu „Don Sebastian, c'unu succesu in favórea interpretului seu de care unu artistu chiar aru fi fostu gelosu. Totu astu-felu s'a petrecutu si cu partea dlui Weber din duo de la Barbieru, cantata c'o Rosina, care pentru prima óra s'a reprodustu in publicu; acestu debutu n'a fostu unulu din cele mai putine atragetóre farmece ale acestei serate musicale, si fia-care din asistinti a crediutu sè-si dé o serbatóre, aplaudandu in nou'a eleva a dsiórei Weber, atátu incantátórele calitáti, câtu si o vedita proba de invetiamentulu seu magistralu. Astu-felu este dsiór'a Maria Assan. Dsiór'a Assan a cantatu Cavatina de la Barbieru, si duo biletului cu Figaro; profesorulu se vede c'a avutu mare placere sè desvolte acésta poternica vóce, care altu-felu se potrivece mai bine cu acea de mezo-soprano, avendu unu timbru limpede, solidu si simpaticu, flesibilu pentru vocalisa si intoverasitu, pe câtu ne este permisu a judecă a supra unei tinere vèrste, d'o organizatiune din cele mai fericite. Domnisiór'a Maria Assan, care a probatu intr'aceste dóue bucati scrise cu atát'a spiritu, nu numai cà canta, dar cà este si petrinsa de ceea ce canta, va fi numerata, si nici mai póte fi indoiéla dupa unu asemenea debutu, printre elevele cele mai distinse ale domnisiórei Weber, si acestu prognosticu incuragiatoru l'a formulatu auditorulu intregu, cu unanime aplaude si cu magulitóre manifestatiuni.“ (Rm.)

P i c t u r a.

Espositiune de tablouri Cetimu in „le Siècle“: Juriulu de pictura a terminatu esaminarea tablouriloru tramise de artisti pentru espositiunea anuala din palatul industriei. Numerulu tablouriloru, sculptureloru, gravureloru, desemnuriloru, etc. admise in anulu acesta este aprópe de 2300, pe langa cari trebue sè adaugemu vre 2000 respinse: totalu 4300 numere. Acésta cifra e considerabila, cea mai mare, la care n'a ajunsu d'unu timpu indelungatu.

Industria si comerciu.

Comercinlu palarielor vechi. Tóta lumea se mira póte, de ceea ce devinu palariiele vechi, ce se cumpèra cu asiá mare inlesnire de catra jidani ce vendu si cumpèra haine vechi. Aceste palarii se tramitu in strai-netate, de unde sunt tramise in Indostanu. Importanti'a acestui comerciu cu palarii vechi este mare mai cu séma in Francia si Anglia. Cele mai principale porturi de

esportu sunt Marsilia si Liverpool. Vasele cari pléca de aci in Indostanu iau cu dinsele ladi enorme cu palarii vechi, espediate de comercianti, cari au facutu din acestu comerciu specialitatea loru. O mare cantitate din aceste palarii se impórta in insulele Nicobar, unde palariiele vechi sunt fórtu multu cautate de cele mai inalte clase ale societáti. Junii eleganti pórtu palarii 'nalte, albe, ornate cu panglica négra. Dinsii platescu un'a din acestu felu de palarii cu câte cincideci pana la siesedieci nuci de coco. Pretiulu celoru alte palarii variédia de la diece pana la trei-dieci de nuci.

T r i b u n a l e.

O judecata chineza. Absinti'a barbatului unei femei chineze prelungindu-se peste mesura, acésta contractà o a dóu'a casatoria. Din nenorocire, dupa lun'a de miere, primulul sociu descinse intr'o buna diminétia la domiciliulu conjugal. Trebuira sè mérga inaintea judecatoriului. Mandarinulu, omu de spiritu, avè o idee neasceptata: „Amicii mei, dise elu celoru doi barbati, sócr'a vóstra a moritu. Trebue sè faceti cheltuelele de inmormentare“ „Dien, dise alu 2-a barbatu, eu o cunosceam putinu...“ „Eu, mare jude, me grabescu a plati, dise primulul barbatu cu o esplosiune de multiu-mire; câtu trebue?“ „Dta esti demnu d'a fi barbatulu dnei, conchise judele, si ordona divortiulu!“

Ghicitura de semne

de D. M. Iosofu.

Eu 6u 13e 2e13u 9e13042e!
U3i04u e 9e 13u4i2u,
8a 69u 38ii 8à 5e 4i 9i612u13e
6e512a63u 3i6e 11a 12i2u.

9a4 13u122u 13e2e13u 9e Iiè 2ia!
O, 104eu e 9e 24 ai 2u,
8a 694 3i619u4u e32i i612u13e,
3i610u4u 3i 6e iu7i2u.

13a2i129a 8u1012e4u.

Deslegarea ghiciturci de siacu din nr. 11:

Murgule, cóma rotata,
Mai scóte-me 'n délu odata,
Sè-mi facu ochisiorii róta,
Sè me uitu la lumea tóta.
Vení-ar timpulu, sè via,
Ca Romanulu ér sè 'nvía,
Si de hoti sè mantuésca
Tíer'a lui ardelenésca!

(V. Alesandri.)

Deslegare buna primiramn de la dómnele si domnisiórele: Elisabeta Danciu n. Tomusiu, Ana Papp n. Lemeny, Ida Handra n. Agoston, Sofia si Mariti Jonutiasiu, si de la domnii: Grigoriu S. Stamatianu si Gr. Manea.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1875. Calea tierei nr. 39.